

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **A. A. W.**, zast. JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 7. 2020, čj. KRPA-145174-30/ČJ-2020-000022-MIG, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 8. 2020, čj. 19 A 15/2020-50,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., advokátovi, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **8 228 Kč**, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] Žalobce je migrující cizinec, občan Iráku. Dne 4. 6. 2020 byl zajištěn policejní hlídkou při pohybu na dálnici D10. Žalobce uvedl jméno a datum narození (X v Iráku). Ze země původu odcestoval bez cestovního dokladu v květnu 2019, přes Turecko, Řecko, Makedonii a Srbsko se dostal do Rumunska. Jeho cílovou zemí je Německo, kde má známé. Cestuje bez jakéhokoli dokladu. Žádost o azyl si dle svého původního tvrzení nepodal, pouze mu v Rumunsku sejmuli otisky. Má v plánu vycestovat do Německa. Nemá již žádné peníze, nemá zde žádné ubytování, vlastní jen pár osobních věcí, v současné době nemá ani mobilní telefon.

[2] Žalobce byl k otázce svého věku vyšetřen 5. 6. 2020 ve Fakultní nemocnici Motol. Byl zde proveden rentgen zápěstí se závěrem, že kostní věk jmenovaného podle atlasu GP-Z odpovídá 18-19 letům s tím, že skelet je bez zřetelných strukturálních či tvarových změn. Snímky též odeslány k vyhodnocení do programu BoneExpert s výsledkem GP 18,63, TW3 16,36. Uvedená zpráva pak uzavírá „*Určení kostního věku 18-19 let, klinický nález odpovídá.*“

[3] Dne 5. 6. 2020 žalovaná vydala rozhodnutí, kterým podle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajistila žalobce za účelem předání podle nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013 (Dublin III).¹ Dobu zajištění stanovila na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody. Z evidence EURODAC totiž žalovaná zjistila, že žalobce žádal na území EU o udělení mezinárodní ochrany, a to dne 19. 12. 2019 v Rumunsku. Je tak reálný předpoklad jeho předání podle čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení Dublin III. Žalobce vstoupil na území ČR bez platného oprávnění k pobytu či platného víza. Na území Rumunska s ním bylo zahájeno řízení o azylu, což zakládá důvod zahájení řízení o předání na území příslušného členského státu. Žalovaná vyšla z výše uvedené lékařské zprávy, která stanovila kostní věk žalobce na 18-19 let.

[4] Dne 1. 7. 2020 žalovaná rozhodnutím podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců prodloužila dobu zajištění o 30 dnů. Ve shodě s rozhodnutím o zajištění nadále jednala s žalobcem jako se zletilým, přestože uváděl datum narození dne 16. 5. 2004 (což by odpovídalo věku 16 let). U žalobce stále existuje vážné nebezpečí útěku ve smyslu § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, neboť existuje riziko, že by se nenavrátil do země, která je odpovědná za posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce neoprávněně cestuje po schengenském prostoru, ač k tomu není oprávněn. Z jeho dosavadního počínání plyne, že se žalobce dobrovolně nepodrobí rozhodnutí správního orgánu a nevycestuje zpět do Rumunska.

[5] Žalobce podal proti rozhodnutí o prodloužení zajištění žalobu. Městský soud žalobu zamítl.

[6] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. V ní po doplnění namítá, že žalovaná nesprávně zjistila jeho věk. Ve skutečnosti je nezletilý. Již jen proto je jeho zajištění nezákonné. Upozorňuje na systémové nedostatky azylového řízení v Rumunsku. Žalovaná také neposoudila alternativy zajištění, nebyly ani dány důvody zajištění.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Prvním rozsáhlým komplexem námitek stěžovatel zpochybňuje přesvědčivé určení svého věku. NSS se však v této otázce ztotožňuje s městským soudem, který správně vyšel z nejnovější judikatury k otázce určování věku zajišťovaných osob (viz zejm. rozsudek NSS

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států. Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013, s. 31-59

pokračování

ze dne 25. 6. 2020, čj. 5 Azs 107/2020-46, č. 4058/2020 Sb. NSS). Městský soud v bodech 32 až 35 pečlivě vysvětluje, proč se žalované podařilo vyvrátit stěžovatelovo tvrzení o nezletilosti. Městský soud k tomu – krom obsahu samotného správního spisu – provedl též důkaz zprávou doc. H. K.. Kostní věk stěžovatele byl stanoven na základě metody GP v rozmezí 18-19 let. Dále lékařská zpráva z 5. 6. 2020 konstatuje silný vous ve tváři, ochlupení na hrudi, břicho i v pubické oblasti. Ze zprávy doc. K. pak soud dovodil, že věk 16,5 let je u chlapců průměrným věkem při dosažení konečné délky dlouhých kostí, resp. finální výšky těla, proto při použití metody TW3 nebude stanovený kostní věk nikdy překračovat tuto věkovou hranici (16,5 let). Z uvedené zprávy tak vyplývá, že metoda TW3 je nevhodná pro určení kalendářního věku z věku kostního u osoby zletilé, neboť při dosažení konečné délky dlouhých kostí bude stanoven kostní věk na 16,5 roku. Uvedenému též odpovídá závěr doc. K., podle kterého je metoda TW3 přesnější (pro stanovení kostního věku) než metoda GP, kde je odchylka 0,5 až 1 rok. Zjištěné hodnoty kostního věku by se tak podle uvedených metod neměly lišit více než o 1 rok. V daném případě se však liší o 2 roky, což odpovídá výše popsanému závěru, že metoda TW3 stanoví (a to přesněji než metoda GP) kostní věk jedince, avšak do plné zralosti kostí, k čemuž dochází u chlapců v 16,5 letech. Soud tak shodně se žalovanou dospěl k závěru, že lékařská zpráva jednoznačně stanoví kostní věk stěžovatele na 18-19 let.

[9] Městský soud dále v bodech 33 a 34 rozsudku opřel své závěry o zletilosti stěžovatele též o další významné skutečnosti. Stěžovatel v řízeních v Rumunsku uváděl různé údaje o datu svého narození i o své identitě (uváděl různá jména): A. A., nar. X, A. S. A., nar. X, A. W. H., nar. X. Soud podotkl, že důvodem, „*proč lhát o datu narození, pak je skutečnost, že jako nezletilá osoba bez doprovodu bude v jednotlivých zemích požívat jistých výhod s tím spojených*“. Stěžovatel uváděl nepravdu i o jiných skutečnostech (lež, že nepodal žádost o azyl v Rumunsku; neuvedl ani rodné příjmení při prvotní kontrole hlídkou Policie ČR, což ve spojení se zprávou Interpolu Bukurešť dle městského soudu vyznívá spíše jako záměr než jako nedorozumění při jednání s hlídkou policie).

[10] Se všemi právě uvedenými závěry se NSS ztotožňuje. Napadený rozsudek je nejen přezkoumatelný (stěžovatel přezkoumatelnost zpochybňuje), ale především důkladně odůvodněný. Stěžovatel vysvětluje, že některé rozpory mohly vzniknout v důsledku nekvalitního tlumočení v Česku či Rumunsku. Podle NSS však ve věci je příliš mnoho vzájemně rozporných tvrzení, která zásadním způsobem nabourávají přesvědčivost stěžovatele. V takovém množství se nedají svést jen na (jistě možné) problémy v překladu. Přesvědčivě nezní ani vysvětlení stěžovatele, proč opakovaně uváděl různá data narození či různá jména (v jeho kulturním okruhu prý přesný měsíc narození není významný, upozorňoval též na své minimální vzdělání a na minimální znalosti čtení a psaní – dle správního spisu vychodil jen čtyři třídy základní školy). Jakkoliv je pravda, že se stěžovatel vždy „trefil“ alespoň do stejného roku narození, NSS je přesvědčen, že závěr žalované o zletilosti stěžovatele je dostatečně skutkově podložený.

[11] Jak již dříve upozornil NSS, obecně vzato „*je na samotných lidech pohybujících se věkově kolem rozhodné hranice 18 let, aby, chtějí-li požívat výhod spojených s věkem nacházejícím se pod touto hranicí, byli schopni dostatečně přesvědčivě osvědčit, že vskutku takového, a nikoli vyššího, věku jsou. Ve věku kolem 18 let totiž již až na zcela nečetné výjimky*

mají rozumové schopnosti a osobnostní vyzrálост rozvinuty v takové míře, že mohou a mají vědět, kdy se narodili. Zejména takovou znalost lze spravedlivě požadovat po běžných lidech pocházejících z civilizovaných, byť často velmi chudých poměrů, tedy po běžných občanech Pákistánu, Bangladěše, Indie, Íránu, Egypta, Sýrie, Tuniska či třeba Iráku. Pokud tvrdí, že datum svého narození neznají, anebo údaje o datu svého narození mění (oproti původnímu věku nad 18 let začnou udávat věk pod touto hranicí), bude to často signálem jejich účelového jednání ve snaze získat cizineckoprávní výhody spojené s nižším věkem“ (rozsudek ze dne 30. 3. 2017, čj. 2 Azs 38/2017-28, bod 22, správně citovaný též městským soudem).

[12] Stěžovatel předložil zdejšímu soudu jako nový důkaz kopie rodného listu a „dokladu totožnosti“ (NSS k tomu dodává, že není jasné, o jaký typ dokladu totožnosti se má jednat). NSS těmito novými důkazy žádné dokazování neprováděl, protože jde v podstatě o nekvalitní fotokopie, z nichž nelze mnoho vyčíst. Ostatně i česky psané vysvětlivky k arabskému písmu v těchto dokumentech v mnoha pasážích přiznávají, že text je nečitelný.

[13] Zcela dostatečné jsou též závěry městského soudu k otázce, zda je předání stěžovatele z hlediska (údajných) systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku alespoň potenciálně možné (k tomu detailní vypořádání v bodech 39 až 47 napadeného rozsudku, podobně s. 8 rozhodnutí žalované). Městský soud správně vyšel ze závěrů rozšířeného senátu, podle něhož smyslem řízení o zajištění cizince „*není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění nebo zda má být předán na základě mezinárodní smlouvy či má jinak nuceně vycestovat z území ČR, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat realizaci případného správního vyhoštění, předání či vycestování z území ČR*“ (usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, čj. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, bod 25). Není proto třeba v nynější fázi provádět detailní dokazování ohledně stavu azylového řízení v Rumunsku. Postačí závěr, že z žádného důkazu ve spise neplyne, že by konkrétní nedostatky v rumunském azylovém systému (o kterých ani NSS nepochybuje) dosáhly skutečně systémové povahy (ke shodným závěrům ve vztahu k Rumunsku z nedávné judikatury srov. např. usnesení ze dne 20. 8. 2020, čj. 4 Azs 135/2020-32, body 11 a 12 a další tam cit. judikaturu, nebo usnesení ze dne 24. 2. 2020, čj. 2 Azs 234/2019-44, body 11 a 12).

[14] NSS podobně jako městský soud nezpochybňuje, že podmínky v rumunských uprchlických centrech nejsou ideální (stěžovatel v žalobě tvrdil a prokazoval, že jsou tam ve špatném stavu hygienická zařízení včetně sprch, v Rumunsku panují protiuprchlické nálady apod.). Ani všechny tyto skutečnosti však nestačí již v této fázi řízení bez dalšího k závěru, že by nedostatky tamního systému dosáhly takového stupně, že by bylo možno mluvit o nedostacích systémové povahy ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013 (Dublin III).

[15] Konečně stěžovatel opakuje, že žalovaná nedostatečně zvažovala alternativy k zajištění. Pokud jde o jeho tvrzení, že měl být umístěn do dětského zařízení, k tomu postačí jen zopakovat, že se prokázalo, že stěžovatel dítětem není (viz shora a též zcela dostatečné vypořádání této žalobní námitky v rozsáhlém bodě 37 rozsudku městského soudu).

pokračování

[16] Co se týče vážného nebezpečí útěku jako podmínky zajištění, i to žalovaná odůvodnila dostatečně. Přesvědčivě to vysvětlil též městský soud (v již cit. bodě 37 napadeného rozsudku). Stěžovatel dosavadním chováním a nelegálním pohybem v schengenském prostoru skutečně vyvolal zcela reálnou domněnku, že bez zajištění bude pokračovat na cestě do Německa. Ostatně do Rumunska se odmítá vrátit a odmítá pokračovat v tamní azylové proceduře, což opakovaně potvrdil. Skutečnost, že po skončení zajištění stěžovatel neuprchl a vyčkává v přijímacím středisku na výsledek dublinského řízení (řízení o předání do Rumunska), nemůže vyvrátit to, že žalovaná rozhodla na základě reálných indicií o nebezpečí útěku. NSS připomíná, že stěžovatel splnil hned několik indicií předpokládaných v § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců pro založení domněnky vážného nebezpečí útěku (pobýval na území neoprávněně; úmysl nerespektovat rozhodnutí o přemístění do Rumunska byl zjevný z jeho jednání; nadto do Rumunska jako do státu přímo nesousedícího s Českem nemůže oprávněně samostatně cestovat a v daném okamžiku nemohl ani uvést adresu místa pobytu na území).

[17] Co se týče dalších námitek, které stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil, jde vesměs o námitky vycházející z teze, že stěžovatelem je dítě, tedy osoba mladší než 18 let. Protože se tato teze nepotvrdila (viz shora), je nadbytečné, aby se k těmto námitkám NSS vyjadřoval.

[18] NSS proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované pak žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II).

[20] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. zástupci, kterého stěžovateli ustanovil soud, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. NSS ustanovil stěžovateli advokáta JUDr. Matiaška, který je plátcem DPH. Náklady v řízení o kasační stížnosti spočívají v odměně advokáta za dva úkony právní služby, a to převzetí věci a sepsání kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], tj. v této věci 2 × 3100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], plus paušální částka ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Odměna tedy celkem činí 6 800 Kč. Tuto odměnu, zvýšenou o DPH ve výši 21 % (1428 Kč), vyplatí NSS ve lhůtě určené výrokem III.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2020

Zdeněk Kühn
předseda senátu